ὠχρά της μάγουλα. Μόλις μποροῦσε, ἡ δύστυχη, νὰ κρατιέται ὀρθὴ στὰ πόδια της κι' ἔδειχνε πὼς ἦταν ἄρρωστη πολύ.

— Τί θέλεις ἀτὸ μένα ; τῆς εἶπα.

— Φίλε μου, μοῦ ἀπάντησε, νὰ ποὺ ἦρθε ἡ ὥρα νὰ χωρίσουμε. Μὰ πρὶν σὲ παρατήσω μιὰ γιὰ πάντα, ἤθελα νὰ σοῦ πῶ τὸ τελευταῖο «χαῖρε !».

— Φύγε ! φύγε κι' ἄφησέ με, ψεύτρα, τῆς εἶπα θυμωμένος. Τί ἔκαμες, παρακαλῶ, γιὰ μένα ; Ποῦ εἶνε τ' ἀγαθά, γιὰ τὰ ὁποῖα μοῦ μιλοῦσες ; Παντοῦ τὰ ζήτησα, ἀλλὰ τοῦ κάκου ! Ποῦ εἶνε λοιπὸν οἱ θησαυροί ποὺ θἄρριχνες στὸ δρόμο μου ; Δὲν βρῆκα παρὰ τὴ φτώχεια μόνο καὶ τὴ δυστυχία. Τί ἔγινε τὸ στέμμα ποὖλεγες πὼς θὰ βάλῃς στὸ κεφάλι μου ; Δὲν ἔννοιωσα στὸ μέτωπό μου παρὰ μονάχα ἕνα σκληρὸ στεφάνι ἀπ' ἀγκάθια. Ἔλεγες ὅτι θὰ βαδίζαμε μαζύ, ἀλλὰ ποῦ σ' εἶδα, ποῦ σ' ἀπάντησα ; Εἶσαι λοιπὸν τῆς δυστυχίας ὁ δαίμονας ; Γιατὶ ἂν εἶν' ἀλήθεια πὼς μ' ἀκολούθησες παντοῦ κι' ὅτι παντοῦ ἀπλωνόταν ἡ ἐπίδρασίς σου... τότε... τότε φύγε μακριά μου ἀμέσως ! Δὲν γνώρισα παρὰ τὸν πόνο ! Κι' εἶσαι σὺ τὸ πνεῦμα τοῦ πόνου !...

— Δὲν εἶμαι οὔτε ὁ δαίμονας τῆς δυστυχίας, οὔτε τὸ πνεῦμα τοῦ πόνου, ἀπάντησε Ἐκείνη μελαγχολικά. Ἀλλὰ... κανεις δὲν μὲ γνωρίζει. Οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τὴν ἀτυχία νὰ μὴ μὲ νοιώθουνε, παρὰ μονάχα ὅταν μὲ χάσουν, νὰ μὴν ἀναγνωρίζουν τὴν ἀξία τῶν ἀγαθῶν μου, παρὰ μονάχα ὅταν δὲν θἆναι πειὰ καιρὸς νὰ τὰ ξαναποχτήσουν. Φίλε μου, δείχτηκες ἀχάριστος, ὅπως ὅλοι οἱ ἀδελφοί σου. Ρωτᾶς μὲ λύπη, ποῦ εἶνε τ' ἀγαθὰ ποὺ σοῦ ὑποσχέθηκα ; Μὰ ὅλες τὶς ὑποσχέσεις μου τὶς ἐξεπλήρωσα. Ὅμως ἐσὺ τί ἔκαμες ; Ἄχ ! περιφρόνησες τοὺς θησαυρούς μου ! Ἔβαλα στὸ μέτωπό σου τὴ δροσιὰ καὶ τὴ λάμψη τῆς ἀνοίξεως. Σοῦ ἔδωσα τὸν ἔρωτα, τὴν πίστι, τὴν ἐλπίδα, τὴ φιλοδοξία καὶ τὴν ὠμορφιά. Ἔκαμα τὴ φτώχεια σου τόσο εὐχάριστη μὲ τὴν ὑγεία καὶ τὴν ξεγνοιασιά, ποὺ πολλοὶ πλούσιοι βασιλήδες εὐχαρίστως θ' ἀνταλλάζανε τὰ πλούτη τους μὲ τὴ ζωή σου. Τὴ μόνωσί σου τὴν ἐστόλισα μὲ θελκτικὰ ὄνειρα. Σ' ἔκαμα νὰ χύσῃς τόσα λίγα δάκρυα, ποὺ πρέπει νὰ νομίζῃς τὸν ἑαυτό σου εὐτυχῆ ἂν στὸ μέλλον δὲν χύσεις ἄλλα. Γελαστὰ βλέμματα ἔβλεπες παντοῦ. Ὁ οὐρανὸς χαμογελοῦσε πενταχάθαρος πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι σου κι' ἡ γῆ στὰ βήματά σου ἔβγαζε λουλούδια. Ἀπάντησέ μου τώρα, τί σοῦ μένει ἀτὸ τόσες εὐτυχίες ποὺ ἐσκόρπισα στὸ δρόμο σου ; Τ' ἀγαθὰ ποὺ σοῦ δώρησα τί τἄκανες ; Πῶς τὰ ἐκμεταλλεύτηκες ; Ἂν δὲν μπόρεσες νὰ κρατήσῃς τίποτ' ἀπ' ὅλ' αὐτά, τί φταίω ἐγώ ;...

Σ' αὐτὰ τὰ τελευταῖα της τὰ λόγια, μιὰ λάμψη ἐφώτισε τὸ πνεῦμα μου βαθειὰ καὶ ἕνας πέπλος σκοτεινὸς ἔπεσε ἀπ' τὰ μάτια μου.

— Μεῖνε ! Ἄχ ! μεῖνε, μὴ φεύγεις ! φώναξα. Δός μου ξανὰ τὰ δῶρα ποὺ περιφρόνησα ! Δός μου τὸν ἔρωτα, τὴ χαρά, τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν πίστι. Κάμε με ν' ἀγαπήσω γιὰ μιὰ μέρα μόνο.

— Ἀλλοίμονο καὶ τρισαλλοίμονο ! εἶπε Ἐκείνη. Εἶν' ἀργὰ πειό. Μὰ δὲν καταλαβαίνεις λοιπόν ; Κύτταξέ με : Ὑπέφερα πολλά. Δὲν εἶμαι πειά, παρὰ ἡ σκιὰ τοῦ ἑαυτοῦ μου. Τὸ αἷμα δὲν φτάνει πειὰ ὥς τὴν καρδιά μου. Κι' ἐσύ, σκληρέ, εἶσαι ἐκεῖνος ποὺ μὲ σκότωσες. Ἐπλήγωσα τὰ πόδια μου, ἀκολουθῶντας σε. Σοῦ φώναζα καὶ σὲ παρακαλοῦσα νὰ σταματήσῃς νὰ μαζέψουμε τοὺς θησαυροὺς κι' ἐσὺ μὲ διάταζες : «—Ἐμπρός !...». Ὑπάκουα κι' ἐβάδιζα λαχανιασμένη, τσακισμένη, ἀπαυδησμένη. Ἔσχιζα τὸ φόρεμά μου στῆς ἄσκοπης φευγάλας μας τὸ δρόμο καὶ τὸ μέτωπό μου φλογιζόταν ἀπ' τὴν κάψα τοῦ μεσημεριοῦ. Δὲ μοῦδινες καιρὸ ν' ἀναπαυθῶ ! Ὑπάρχει βρισιὰ ποὺ νὰ μὴν ἐπρόφερες γιὰ μένα ; Ὑπάρχει θύελλα, ἀπ' τὴν ὁποία νὰ προφύλαξες λίγο τὸ κεφάλι μου ; Πόσες φορὲς δὲ μ' ἔκαμες ν' ἀποφασίσω νὰ σ' ἀπαρνηθῶ ; ! Κι' ὅμως πάντα σ' ἀγαποῦσα, ἀχάριστε ! Μὰ σήμερα, τὸ πᾶν ἐτέλειωσε γιὰ μᾶς, καλέ μου φίλε. Δὲν ἔχω πειὰ δυνάμεις νὰ σ' ἀκολουθῶ. Τὸ αἷμα μου σταμάτησε, χωρὶς θερμότητα. Τὰ γόνατά μου τρέμουν καὶ τὰ βλέφαρά μου κλείνουν κουρασμένα ! Ἄνοιξε τὰ μπράτσα σου κι' ἀγκάλιασέ με ! Ἔπαυρνα κάποτε ζωὴ ἀπ' τὴν καρδιά σου, ἀλλὰ τώρα... πάει, ὅλα τελείωσαν ! Ἐδῶ θὰ πεθάνω τώρα !

— Δὲν θὰ πεθάνῃς ! ἐκραύγασα, ἁπλώνοντας τὰ χέρια μου νὰ τὴν κρατήσω. Ἀλλὰ πές μου, ὦ παράξενο πλάσμα, ποιὰ εἶσαι ;

— Δὲν εἶμαι πειά, ἀπάντησε μὲ μιὰ φωνὴ ἀδύνατη, σὰν νὰ ξεψυχοῦσε. Δὲν εἶμαι... ἤμουν ἄλλοτε ἡ ΝΕΙΟΤΗ σου !...

Μιὰ ἀνείπωτη ἀγωνία μ' ἔπιασε τότε καὶ μιὰ φρικτὴ τρομάρα, ὅμοια μ' ἐκείνη ποὺ δοκιμάζουν οἱ κατάδικοι μπροστὰ στὸ θάνατο. Ἄπλωσα ν' ἁρπάξω τὴ νειότη μου καὶ νὰ τὴ σφίξω στὴν ἀγκαλιά μου. Μὰ ἐκείνη ἐχάθηκε ἀπότομα σὰν ὀπτασία, ἀφίνοντας στὴ θέσι τῆς λίγα ξερὰ λουλούδια, ποὺ πέσαν ἀπ' τὸ στεφάνι της.

Τὰ μάζεψα μὲ λυγμούς, προσεχτικά, ἕνα—ἕνα, μὰ... —ἀλλοίμονο !— κανένα δὲν εἶχε διατηρήσει τὴν εὐωδιά του.... Εἶχαν μαραθεῖ, εἶχαν γεράσει κι' αὐτά, ὅπως κι' ἐγώ...

Ρ. ΠΑΡΘΙΑ

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Χωρὶς κεφάλι. Ἡ ἡλικία τῆς Ρωμαίας δεσποίνης. Μιὰ ἔξυπνη ἀπάντησις τοῦ Κικέρωνος. Ὁ Βίσμαρκ στὴ Φραγκφούρτη. Πῶς ἀνάγκασε τὸ σπιτονοικοκύρη του νὰ τοῦ βάλῃ ἠλεκτρικὸ κουδοῦνι. Τὸ... κρεατοῦν ἀντικείμενο. Ἡ καλωσύνη τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Καρόλου, κτλ. κτλ.

Στὴν πολιορκία μιᾶς Ἑλβετικῆς πόλεως κάποτε, ἕνας Ἑλβετὸς στρατιώτης κοιμόταν σ' ἕνα πρόχωμα. Σὲ κάποια στιγμὴ ὅμως, ἕνα θραῦσμα ἐχθρικῆς ὀβίδος, ποὺ ἔσκασε λίγο πιὸ πέρα, τὸν πέτυχε στὸ λαιμὸ καὶ τοῦ ἔκοψε τὸ κεφάλι.

Ἕνας ἄλλος Ἑλβετὸς στρατιώτης, ποὺ βρισκόταν ἐκεῖ κοντὰ καὶ εἶδε τὸν φρικτὸ ἀποκεφαλισμὸ τοῦ συναδέλφου του, εἶπε μὲ ἀφέλεια:

—Ὁ καϋμένος ὁ συνάδελφος ! Πόσο θ' ἀπορήσῃ ὅταν ξυπνήσῃ καὶ ἰδῇ, ὅτι ἔχασε τὸ κεφάλι του !

* * *

Ἡ Ρωμαία δέσποινα Δολαμπέλλα, γνωστὴ γιὰ τὴν παροιμιώδη της φιλαρέσκεια, ἔλεγε κάποτε στὸ διάσημο ρήτορα Κικέρωνα :

— Τὸ ξέρετε λοιπόν, ὅτι ἡ ἡλικία μου δὲν ὑπερβαίνει τὰ τριάντα ἔτη ;

— Ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ τὸ ξέρω, πρέπει νὰ τὸ ἔχω νοιώσει καλά, γιατὶ εἶνε δέκα χρόνια τώρα ποὺ μοῦ τὸ ἐπαναλαμβάνετε, ἀπάντησε ὁ πνευματώδης ρήτωρ.

* * *

Τὸ παρακάτω ξεκαρδιστικὸ ἀνέκδοτο ἀποδίδεται στὸν περίφημο ἀρχικαγκελάριο τῆς Γερμανίας Βίσμαρκ :

Ὅταν γινόταν τὸ συνέδριο τῆς πολιτικῆς ὁμοσπονδίας στὴ Φραγκφούρτη, εἶχε πάει κι' ὁ Βίσμαρκ γιὰ νὰ παραστῇ ὡς πρεσβευτὴς τῆς Πρωσσίας.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἐργασίες τοῦ συνεδρίου ἐπρόκειτο νὰ κρατήσουν ἀρκετὲς ἡμέρες, ὁ Πρῶσσος πρίγκηψ ἀναγκάστηκε νὰ νοικιάσῃ τὰ δυὸ ἐπάνω πατώματα ἑνὸς τρίπατου καλοῦ σπιτιοῦ, γιὰ νὰ μπορῇ νἄχῃ ὅλη τὴν ἄνεσί του κατὰ τὸ διάστημα τῆς παραμονῆς του στὴ Φραγκφούρτη.

Τὸ σπίτι ὅμως αὐτὸ ἔτυχε νὰ μὴν ἔχῃ ἠλεκτρικὸ κουδοῦνι, μὲ τὸ ὁποῖο νὰ μπορῇ ὁ ὑψηλὸς ἐνοικιαστὴς νὰ εἰδοποιῇ, ὅταν χρειαζόταν, τὸν ὑπηρέτη του, ποὺ ἔμενε στὸ δεύτερο πάτωμα.

— Εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐγκαταστήσετε ἠλεκτρικὸ κουδοῦνι, εἶπε ἕνα πρωῒ ὁ πρίγκηψ στὸν οἰκοδεσπότη.

— Αὐτὸ δὲν περιλαμβάνεται στοὺς ὅρους τῆς ἐνοικιάσεως, ἀπάντησε ὁ οἰκοδεσπότης. Ἡ ἐξοχότης σας μπορεῖ νὰ κάμῃ, ἂν θέλει, τὴν ἐγκατάστασι αὐτὴ μὲ δικά της ἔξοδα.

— Καλά, καλά, θὰ φροντίσω ἐγὼ γι' αὐτό, ἀπάντησε ὁ Βίσμαρκ.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ, ὁ οἰκοδεσπότης, ὁ ὁποῖος καθόταν στὸ τελευταῖο πάτωμα τοῦ ἴδιου σπιτιοῦ, ἄκουσε μιὰ τρομερὴ ἔκπυρσοκρότησι, ποὺ προερχόταν ἀπ' τὰ διαμερίσματα τοῦ πρίγκηπος.

Τρομαγμένος ἀνέβηκε γρήγορα στὸ δωμάτιο τοῦ Βίσμαρκ, τὸν ὁποῖο βρῆκε νὰ κάθεται καὶ νὰ γεμίζῃ μὲ σφαῖρες τὸ πιστόλι του.

— Μὴν ταράττεσθε, κύριε, φώναξε ὁ Βίσμαρκ, βλέποντας τὸν οἰκοδεσπότη. Ἐκάλεσα ἁπλῶς τὸν ὑπηρέτη μου. Ἐπειδὴ δὲν εἶχα κουδοῦνι, μεταχειρίστηκα τὸ... «κ ρ ο τ ο ῦ ν» αὐτὸ ἀντικείμενο, τὸ ὁποῖο θὰ ἐξακολουθήσω νὰ μεταχειρίζομαι, γιατί, μὰ τὴν ἀλήθεια, ἔχει δυνατὴ φωνή.

Ὕστερα ἀπ' αὐτό, ὁ φιλήσυχος οἰκοδεσπότης ἔσπευσε νὰ ἐγκαταστήσῃ ἀμέσως ἠλεκτρικὸ κουδοῦνι στὸ σπίτι του.

* * *

Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας Κάρολος Β' εἶδε μιὰ μέρα ἕναν κατάδικο ποὺ τὸν ὡδηγοῦσαν στὸ ἰκρίωμα, γιὰ νὰ τὸν ἐκτελέσουν. Ἐρώτησε λοιπὸν τοὺς ἀκολούθους του τί εἶχε κάνει ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς καὶ καταδικάστηκε στὴν ἐσχάτη τῶν ποινῶν.

— Μεγαλειότατε, τοῦ ἀποκρίθηκαν, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔχει γράψει τὶς αἰσχρότερες καὶ χυδαιότερες ὕβρεις ἐναντίον τῶν ὑπουργῶν σας.

— Τὸν ἀνόητο ! εἶπε τότε ὁ Κάρολος. Γιατὶ δὲν τὶς ἔγραφε ἐναντίον μου... Ἐγὼ δὲν θὰ τὸν τιμωροῦσα καθόλου !...

* * *

Ὁ Φραγκλίνος, ὅταν ἦταν ἀκόμα ἐργάτης τυπογράφος, μιὰ μέρα ποὺ βρισκόταν μὲ καμμιὰ δεκαριὰ συναδέλφους του, τοὺς ἔκανε τὴν ἑξῆς πρότασι:

— Ἂν ἔχουμε ὁ καθένας μας ἀτὸ ἕνα βιβλίο καὶ τὰ χρησιμοποιοῦμε ὅλοι μας, τότε θἄχῃ ὁ καθένας μας δέκα βιβλία. Ἂν κάμουμε συντροφιὰ ἑκατό, διακόσιοι, τρακόσιοι, θἄχουμε καθένας μας ἑκατό, διακόσια, τρακόσια βιβλία στὴ διάθεσί μας. Τί λέτε; Προσπαθοῦμε νὰ κάμουμε μιὰ τέτοια συντροφιά;
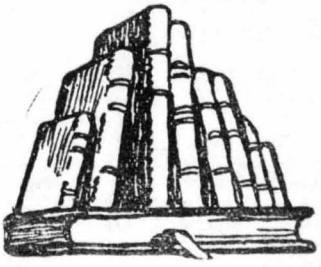
Ἡ ἰδέα του φάνηκε πρακτικὴ σ' ὅλους κι' ἔτσι ἱδρύθηκε ἡ πρώτη λαϊκὴ βιβλιοθήκη τῆς Φιλαδελφείας, ἡ ὁποία σήμερα περιλαμβάνει 1,500,000 τόμων.